

**Beleidsplan
2013-2016**

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding	3
2. Missie	4
2.1 Onderzoeksfocus	4
2.2 Focus: culturele diversiteit en interculturele dynamiek van de diaspora	5
3.1 Academische bijdrage	6
3.2 Bijdrage joods leven in Nederland	7
4. Organisatie	8
5. Profilering instituut	8
6. Achterban	9
7. Externe samenwerking	10
8. Financieel	10
9. Projecten	11
9.1 Jaarlijkse lezingenserie	11
9.2 Cahiers	11
9.2.1 Amsterdam Yiddish Symposium	11
9.2.2 Menasseh ben Israel Instituut Studies	12
9.2.2.1 Menasseh ben Israel	12
9.2.2.2 Sara	12
9.2.2.3 Oostjoden	12
9.2.2.4 Joods-christelijke samenwerking in de 17 ^e eeuw	12
9.2.2.5 Hartog Beem-prijs	13
9.2.3 Menasseh ben Israel Instituut/Joods Historisch Museum Essay Series in Jewish Culture and Art	13
10. Leerstoelen	13
10.1. Bijzondere Leerstoel Jiddische taal en cultuur, in het bijzonder in Nederland	13
10.2. Bijzondere Leerstoel hedendaags jodendom, zijn geschiedenis en cultuur	13
11. Website	14
12. Overige projecten	14

1. Inleiding

Joodse Studies in Nederland staan onder druk. In de afgelopen jaren hebben verschillende instanties en personen hard gewerkt om een klimaat te scheppen in Nederland, waarin op hoog niveau onderwijs en onderzoek op het gebied van Joodse Studies bloeide. In de context van de economische crisis en de daaruit vloeiende noodzaak voor instellingen om te bezuinigen en de druk op fondsen blijkt het steeds moeilijker om dit niveau te handhaven. Er bestaat een reëel gevaar dat Joodse Studies noch aan de universiteiten, noch daarbuiten (musea, archieven, Koninklijke Nederlandse Akademie voor Wetenschappen) kan worden behouden op een niveau dat recht doet aan de grote internationale en interdisciplinaire uitstraling van dit vakgebied en de importantie van het Nederlands-joodse erfgoed.

De belangrijkste taak van het Menasseh ben Israel Instituut in de komende vier jaar, zal daarom zijn om te waken dat het in de afgelopen decennia opgebouwde kapitaal aan kennis, ervaring en infrastructuur in deze situatie niet zal verdwijnen, en liefst verder zal worden versterkt. Daarbij zal het onder meer gebruik kunnen maken van de kansen die geboden worden door een politiek klimaat dat het zelfstandig werven van (particuliere) fondsen meer dan ooit waardeert. Daarvoor moet het instituut een zo sterk mogelijke profilering hebben met een achterban die profijt heeft bij het instituut en daarbij het belang van het instituut onderkent. Alleen zo zullen de participanten van het MbII (de UvA en het JHM) optimaal profiteren, en zal de mogelijkheid voor het aantrekken van externe fondsen vergroten.

Het Menasseh ben Israel Instituut heeft in de afgelopen vier jaar al een grote slag gemaakt op dit gebied met het opzetten van een aantal structurele projecten, het aangaan van nieuwe samenwerkingsverbanden, en de vorming van een achterban via sociale media en het werven van donateurs. Doel van de komende vier jaar zal zijn deze lijn door te trekken door te kapitaliseren op dit succes om zo de achterban uit te bouwen, nog meer samenwerkingsverbanden aan te gaan en de projecten te continueren, zodat het Menasseh ben Israel Instituut een voor iedereen herkenbaar loket wordt voor Joodse Studies in Nederland. Het MbII zal nog meer een plaats worden voor de verzorging van:

- evenementen als publiekslezingen, symposia, colleges op joods-wetenschappelijk gebied

- publicaties op joods-wetenschappelijk gebied
- de werving van extern geld voor onderzoek op joods-wetenschappelijk gebied
- internationale academische samenwerking op joods-wetenschappelijk gebied
- fondsenwerving voor archivering- en catalogiseringsprojecten op joods-wetenschappelijk gebied
- bevorderen van de bekendheid, toegankelijkheid en het gebruik van in Amsterdam aanwezig joods archief- en bibliotheekmateriaal.

2. Missie

Als Nederlands wetenschappelijk instituut voor Joodse Studies, levert het Menasseh ben Israel Instituut (MbII) sinds 1996 met zijn activiteiten een waardevolle bijdrage aan zowel het algemene academische klimaat als het joodse leven in Nederland. Deze activiteiten omvatten het opzetten en uitvoeren van (inter)nationale onderzoeksprojecten, de organisatie van symposia en lezingen, de uitgave van wetenschappelijke publicaties, het bevorderen van het onderzoek naar in Nederland aanwezig joods erfgoed en het bevorderen van samenwerking van onderzoekers op het gebied van Joodse Studies in heel Nederland en in het bijzonder tussen de Universiteit van Amsterdam en het Joods Historisch Museum.

2.1 Onderzoeksfocus

Joodse Studies is een breed onderzoeksgebied dat een 4000 jarige geschiedenis beslaat, vertakt is over vele disciplines, waaronder geschiedenis, filosofie, literatuur, sociologie, theologie en verspreid is over vele instellingen waaronder universiteiten, musea, en archieven. Daarbij vindt Nederlands onderzoek plaats binnen een veel groter internationaal veld. Het MbII moet recht doen aan deze interdisciplinariteit en variëteit, maar zal zich tegelijkertijd profileren met een duidelijke inhoudelijke focus. De belangrijkste voordelen van een heldere inhoudelijke focus zijn dat het instituut zich er herkenbaarder mee zal maken naar de buitenwereld, zich kan onderscheiden van onderzoeksinstituten op het gebied van Joodse Studies in het buitenland, een motivatie kan zijn voor andere instellingen om samenwerkingsverbanden aan te gaan en goed kan werken bij het werven van middelen.

De focus moet gericht genoeg zijn om binnen deze veelheid een herkenbaarheid op te bouwen, maar ook breed genoeg om aan te kunnen sluiten bij zoveel mogelijk lopend

onderzoek, zodat een zo groot mogelijk aantal instellingen en onderzoekers op het terrein van Joodse Studies aansluiting vindt bij het instituut. De focus moet gerelateerd zijn aan de geografische ligging van het instituut in Nederland en in Amsterdam, en aansluiten bij moderne (inter)nationale debatten en ontwikkelingen.

2.2 Focus: culturele diversiteit en interculturele dynamiek van de diaspora

Het MbII is een Nederlands instituut voor Joodse Studies en doet er goed aan uit te gaan van de bijzonderheid van de Nederlands-joodse geschiedenis en de in Nederland aanwezige joodse archieven. Die bijzonderheid ligt voor een groot deel paradoxaal genoeg in een zeer internationale context. De Joden in Nederland en de archieven - met belangwekkende documenten in vele talen, waaronder Nederlands, Jiddisch, Portugees en Ladino - die zij nalieten weerspiegelen bij uitstek het wereldomspannende gezicht van de diaspora. Joods Nederland is meer dan eens een knooppunt geweest van internationale joodse migratiestromingen en mag daarom gezien worden als een laboratorium voor alle culturele wisselwerkingen die daarbij horen. De delta aan de Noordzee heeft joodse gemeenschappen aangetrokken die varieerden van de Marranen uit Spanje en Portugal, de Poolse joden in de 18^e en 19^e eeuw tot de grote Duitse joodse gemeenschap die in de dertiger jaren van de twintigste eeuw 'Exil' zocht. Daarnaast zijn er zijn vanuit Nederland joden naar veel andere gebieden geëmigreerd, waaronder Zuid Amerika, Noord Amerika en Israël. Vaak zijn de contacten met de Lage Landen blijven bestaan. De naamgever van het Instituut, Menasseh ben Israel vormt zelf het beste voorbeeld hiervan. De drukker uit de zeventiende eeuw werd buiten Nederland, waarschijnlijk in Portugal, geboren, leefde het grootste deel van zijn werkzame leven in Amsterdam, emigreerde bijna naar Brazilië en emigreerde daadwerkelijk naar Engeland. Vlak voor zijn dood keerde hij vervolgens weer terug naar Nederland.

Om deze reden zal het MbII inhoudelijk de nadruk leggen op de culturele diversiteit en interculturele dynamiek in de joodse diaspora. Dat omvat een breed scala aan mogelijk onderzoek, waarbinnen onderwerpen vallen als de banden met Palestina en Israël, internationale contacten, interculturele dialoog en antisemitisme. Nadruk zal blijven liggen op de Nederlands-joodse geschiedenis, maar het instituut zal zich daar niet tot beperken. Daarvoor is bewust gekozen, opdat het instituut waardevol kan zijn voor zoveel mogelijk onderzoekers en studenten.

3.1 Academische bijdrage

De waarde van deze bijdrage is gestoeld op meerdere aspecten. Wat betreft het algemene academische klimaat in Nederland:

- *internationalisering*: Als Nederlands instituut voor Joodse Studies maakt het MbII deel uit van een institutioneel internationaal wetenschappelijk netwerk. Niet alleen is het onderzoekssubject van Joodse Studies bij uitstek internationaal omdat joden over de gehele wereld – waaronder niet in de laatste plaats Amsterdam - hun voetsporen hebben achtergelaten, ook wordt er internationaal op veel plaatsen op hoog niveau onderzoek gedaan op dit terrein. Zo onderhoudt het MbII onder meer contacten met verwante buitenlandse wetenschappelijke instituten, waaronder het *Leo Baeck Institute* in Londen en Frankfurt, het *Van Leer Institute* in Jeruzalem, het *Instituut voor Joodse Studies* in Antwerpen en het Institut für Jüdische Studien aan de Heinrich-Heine-Universität Düsseldorf. Een in Amsterdam gevestigd instituut voor Joodse Studies helpt daarmee het Nederlandse onderzoek naar Joodse Studies een internationale dimensie te geven. De huidige internationale contacten van het Joods Historisch Museum en de Joodse Studies afdelingen aan de UvA, zijn dientengevolge vaak dankzij het MbII tot stand gekomen.
- *brugfunctie*: Er bestaat behalve een brede academische gemeenschap die zich met Joodse Studies bezighoudt ook een groot niet-academisch publiek met veel belangstelling voor de onderwerpen die bij Joodse Studies aan de orde komen. Dat betekent dat Joodse Studies en het MbII een goed middel zijn om de kloof te overbruggen tussen academie en maatschappij. De samenwerking tussen de participanten van het MbII - het Joods Historisch Museum (JHM) en de Universiteit van Amsterdam (UvA) - sluit daar ook goed bij aan.
- *theoretische relevantie*: Joodse Studies hebben een voortrekkersrol gespeeld op een groot aantal theoretische onderzoeksterreinen. Onderzoek naar joodse geschiedenis kan belangrijke inzichten verschaffen die verder reiken dan de joodse geschiedenis zelf. Voorbeelden zijn onderzoek op het gebied van nationalisme, culturele herinnering, diaspora's en minderheden.
- *samenwerking*: Het joodse onderzoek in Nederland is verspreid over vele universiteiten en andere instellingen zoals archieven en musea waar het MbII een gezamenlijk platform aan kan bieden. De bevordering van samenwerking en

uitwisseling tussen deze instellingen zal een stimulans bieden aan de joodse wetenschap in heel Nederland.

- *infrastructuur*: Een van de grootste krachten van het MbII is dat het als stichting met ANBI-status, een achterban en een website, een publicatieplatform en een dagelijks bezet bureau een bewezen infrastructuur biedt voor de uitvoering van projecten op het gebied van Joodse Studies, die daarzonder maar zeer moeilijk van de grond komen. Dankzij deze infrastructuur kan er snel en zinvol gekapitaliseerd worden op de in Nederland aanwezige kennis en initiatieven door te helpen bij fondsenwerving, het maken van publiciteit en het initiëren van samenwerking tussen onderzoekers onderling, maar ook tussen onderzoekers en geldschieters, of onderzoekers en organisatoren van congressen of redacties. In de vijftien jaar dat het MbII bestaat heeft de onontbeerlijkheid van een dergelijk ‘loket’ zich overduidelijk bewezen.

3.2 Bijdrage joods leven in Nederland

Voor joods leven in Nederland geldt dat joodse wetenschap binnen een belangrijk segment van de joodse gemeenschap veel interesse geniet en daarmee een belangrijke behoefte vervult. Ook daar is een aantal verklaringen voor te geven:

- Joodse Studies verschaffen inzicht in vele aspecten van de joodse identiteit. Vernemen hoe joden in het verleden zijn omgegaan met bijvoorbeeld de externe druk om te assimileren en te integreren, de relevantie van de joodse godsdienst in een veranderende en moderniserende maatschappij, of hun relatie met niet-joodse overheden, zijn thema's die als een rode draad door de joodse geschiedenis heen lopen, maar ook relevant zijn voor veel joden die nu leven.
- Daarnaast is een bijzonderheid van de joodse identiteit dat deze voor veel mensen los gezien kan worden van het geloof. Voor een aanzienlijke groep joden in Nederland geldt dat zij niet geloven in de grondprincipes van het joodse geloof, zonder dat het bij hen op enigerlei wijze afbreuk doet aan hun gevoel joods te zijn. Voor hen biedt hun interesse in joodse wetenschap vaak een weg om die identiteit gestalte te geven zonder dat dit hen verplicht te geloven of te participeren in religieuze activiteiten.
- Iedere gemeenschap heeft haar verleden, maar existeert ook door haar herinnering aan dat verleden. Zo ook de joodse gemeenschap. Onderzoek naar dat verleden helpt deze

herinnering levend te houden en bevordert daarmee een gevoel van historische continuïteit met dat verleden.

4. Organisatie

Het MbII is een statutair te Amsterdam gevestigd instituut waarvan de Universiteit van Amsterdam en Stichting het Joods Historisch Museum participanten zijn. Beide instellingen zijn vertegenwoordigd in het bestuur. De logo's van het Joods Historisch Museum en van de Universiteit worden bij al de publiciteit, iedere uitgave en elk evenement vermeld.

Het MbII bestaat momenteel uit een coördinator en een uitvoerend secretaris (bureau) die worden bijgestaan door een bestuur met onder meer de directeur van het Joods Historisch Museum, de conservator van de Bibliotheca Rosenthaliana, en de UvA hoogleraar Hebreeuws Aramees en Joodse Studies. Het kan verder een beroep doen op de in het Joods Historisch Museum aanwezige administratieve infrastructuur (salarisadministratie, P&O, ICT etc.). Daarnaast heeft het afhankelijk van de lopende projecten medewerkers in dienst voor de uitvoering van projecten.

Momenteel bestaat het bureau van het MbII uit:

dr. David Wertheim, coördinator

drs. Margreet Witvoet, uitvoerend secretaris

Momenteel bestaat het bestuur van het MbII uit:

prof. dr. I.E. Zwiep - voorzitter

drs. J.J Cahen - secretaris-penningmeester

prof. dr. C.L. Davidson

drs. R.C. Musaph-Andriessse

dr. E.G.L. Schrijver

5. Profilering instituut

Het MbII heeft in zijn bestaan veel belangwekkend en kwalitatief hoogstaand wetenschappelijk onderzoek gegenereerd. Enkele voorbeelden zijn het monumentale biografische woordenboek *Joden in Nederland in de Twintigste Eeuw*, met bijbehorende

website www.jodenin nederland.nl, het project Jiddisch in Nederland, dat baanbrekend is geweest voor het onderzoek naar de Ashkenazisch joodse geschiedenis in Nederland en de omvangrijke catalogiseringprojecten van de Bibliotheca Rosenthaliana. In de afgelopen vier jaar heeft het Menasseh ben Israel Instituut verder gebouwd aan zijn identiteit als wetenschappelijk instituut. Dat is gebeurd met het opzetten van een aantal structurele projecten: onder meer de publicatiereeks, *Menasseh ben Israel Instituut Studies*, een jaarlijkse lezingenserie, met internationale sprekers uit de absolute top van de joodse wetenschap via twee aan de UvA vanwege het Menasseh ben Israel Instituut ingestelde leerstoelen. Het zal de bedoeling zijn in de komende vier jaar deze projecten te continueren en te versterken, en zo de inmiddels opgebouwde herkenbaarheid van het instituut te continueren en te verstevigen.

6. Achterban

Het MbII streeft ernaar zoveel mogelijk mensen met interesse in Joodse Studies te bereiken, wetenschappers én andere geïnteresseerden. Om daarvoor te zorgen zal het werken aan het verstevigen van zijn achterban, en samenwerken met andere organisaties.

De achterban van het instituut bestaat ten uit:

- onderzoekers (historici, taalkundigen, theologen etc.) op het gebied van Joodse Studies
- studenten die op een of andere manier te maken hebben met Joodse Studies
- andere geïnteresseerden in Joodse Studies

De publicaties en de evenementen van het instituut zijn gericht op deze doelgroepen. Deze moeten een breed geïnteresseerd publiek aanspreken, zonder dat er concessies worden gedaan aan het academische niveau. Daarnaast wil het MbII (jonge) onderzoekers mogelijkheden bieden om zich te ontwikkelen op het gebied van Joodse Studies, die aan reguliere universiteiten ontbreken.

Het instituut zal werken aan verdere uitbreiding van deze achterban door

- actief op zoek te gaan naar nieuw wetenschappelijk talent
- via sociale media, mailinglijsten ed. belangstellenden verzamelen
- donateurs werven
- samenwerkingsverbanden aangaan

- door het organiseren van evenementen met een publieke uitstraling die in de actuele belangstelling staan en zo nieuw publiek naar het instituut trekken

7. Externe samenwerking

De twee participanten in het MbII, het JHM en de UvA, zijn twee van de belangrijkste instellingen voor Joodse Studies in Nederland, maar het zijn zeker niet de enigen. Er bestaat een keur aan universitaire en niet-universitaire instellingen die werk uitvoeren op dit terrein. Het MbII stelt zich tot doel om zo veel mogelijk van deze instellingen te betrekken bij zijn werkzaamheden door samenwerking met deze instellingen te zoeken. Het instituut onderhoudt nauwe banden met de Bibliotheca Rosenthaliana, de Bibliotheek Ets Haim - Livraria Montezinos, de mediatheek van het JHM, het IISG en het Stadsarchief Amsterdam, het Nederlands Genootschap voor Joodse Studiën, de *Commissie voor de Geschiedenis en de Cultuur van de Joden in Nederland*. Ook zijn er contacten met Nederlandse universiteiten waar Joodse Studies worden verricht zoals de Vrije Universiteit, de Universiteit Utrecht, de Universiteit Leiden en de Rijksuniversiteit Groningen en met internationale partners, zoals het Leo Baeck Institute in Londen, en het Van Leer Institute in Jeruzalem.

8. Financieel

De jaarlijkse bijdragen van de participanten van het instituut, het Joods Historisch Museum en de Universiteit van Amsterdam kunnen een groot deel van de kosten van het bureau van het instituut dekken. De rest moet via andere fondsen geworven worden. Dit is in het verleden altijd goed gelukt, maar het instituut zal moeten blijven zoeken naar meer financiële zekerheid. Mochten er zich mogelijkheden voordoen voor samenwerking (of een fusie) met andere instellingen waarbij de financiële positie van het instituut versterkt, dan zal dat zeer serieus, en in overleg met de participanten, overwogen worden. Er wordt daarom ook gekozen om prioriteit te geven aan zichtbare activiteiten die relatief weinig kosten, en soms op termijn ook opbrengsten met zich mee brengen. Zo kan een basis worden ontplooid die het instituut minder afhankelijk maakt van geldschieters en minder financieel risico laat lopen. Dit zal de continuïteit van het instituut helpen waarborgen.

9. Projecten

Het Menasseh ben Israel Instituut initieert projecten op het gebied van de joodse wetenschap, zoekt er fondsen voor en voert ze uit. Niet alles wat het Menasseh ben Israel Instituut zal doen kan hier al worden aangegeven, omdat het nog onduidelijk is wat er financieel mogelijk zal zijn. Daarbij kunnen zich ook onverwachte situaties voordoen. Zo is het goed mogelijk dat het instituut een project aangaat wanneer een geldschieter met een verzoek komt.

9.1 Jaarlijkse lezingenserie

Het instituut zal net zoals in de afgelopen jaren een jaarlijkse lezingenserie organiseren over een onderwerp dat zowel wetenschappelijk als maatschappelijk actueel is binnen het gebied van de Joodse Studies. Waar mogelijk zullen de lezingen worden opgenomen en op de site van het Instituut te bekijken of te beluisteren zijn. Deze activiteit zal het gezicht worden van het instituut naar de buitenwereld, maar dient ook om belangrijke internationale onderzoekers op het gebied van Joodse Studies naar Nederland te halen en in contact te brengen met Nederlandse onderzoekers.

9.2 Cahiers

Het Menasseh ben Israel Instituut geeft drie series uit met cahiers met wetenschappelijk onderzoek in A5 formaat: Amsterdam Yiddish Symposium, Menasseh ben Israel Instituut Studies en Menasseh ben Israel Instituut/Joods Historisch Museum Essay Series in Jewish Culture and Art (deze serie is op een iets groter formaat). Via deze cahiers is het mogelijk om snel en relatief goedkoop onderzoek te publiceren. Deze uitgaven worden aan geselecteerde bibliotheken gestuurd, aan de donateurs van het instituut, en zijn verkrijgbaar via de website van het Menasseh ben Israel Instituut (www.mbi.nl).

9.2.1 Amsterdam Yiddish Symposium

Ieder jaar organiseert de leerstoel Yiddish een symposium met drie internationale sprekers. De lezingen van dit symposium worden gepubliceerd in de serie Amsterdam Yiddish Symposium, die onder redactie staat van Shlomo Berger, de bekleeder van deze leerstoel. Inmiddels zijn er vijf cahiers verschenen in deze serie.

9.2.2 Menasseh ben Israel Instituut Studies

Menasseh ben Israel Instituut Studies is een serie met cahiers waarin eigen onderzoek of voor het MbII gehouden lezingen in worden gepubliceerd van gevestigde namen en aankomend talent op het gebied van Joodse Studies. Inmiddels zijn er vijf cahiers verschenen in deze serie. De serie is zeer geschikt gebleken als publicatieplatform voor relatief kleine onderzoeksprojecten, die mogelijk zijn door een beperkt (vaak privaat) fonds. Verschillende onderzoeksprojecten van het MbII zijn dan ook binnen dit project ondergebracht. Aan de volgende cahiers wordt momenteel gewerkt:

9.2.2.1 Menasseh ben Israel

Adri Offenberg, *Menasseh ben Israel (1604-1657) A Biographical Sketch*.

Dit artikel is een herziene versie en Engelse vertaling van een eerder bij het Menasseh ben Israel Instituut uitgegeven publicatie over het leven van Menasseh ben Israel, met daarin verwerkt een aantal door de auteur ontdekte nieuwe vondsten.

9.2.2.2 Sara

Alexander van der Haven, *From Lowly Metaphor to Divine Flesh: Sarah the Ashkenazi, Sabbatai Tsevi's Messianic Queen and the Sabbatian Movement*.

Deze publicatie is gebaseerd op in opdracht van MbII uitgevoerd onderzoek door A. van der Haven, naar de legendarische vrouw van de valse Messias Sabbetai Tsevi, Sara.

9.2.2.3 Oostjoden

Publicatie n.a.v. een privaat gefinancierd onderzoeksproject naar de immigratie van z.g. Oostjoden, die uit Oost Europa naar Nederland kwamen in de late 19^e en vroege 20^{ste} eeuw.

9.2.2.4 Joods-christelijke samenwerking in de 17^e eeuw

Publicatie naar aanleiding van een privaat gefinancierd onderzoeksproject naar joods-christelijke samenwerking in de 17^e eeuw.

9.2.2.5 Hartog Beem-prijs

Publicatie van een bewerking van de winnende scriptie van de mede door het Menasseh ben Israel Instituut uitgereikte Hartog Beem-prijs door Tsila Rädcker *'En op dezelfde manier dat ze me zullen vergeven hier voor de aardse rechtbank zo zullen ze me vergeven voor de hemelse rechtbank'*. *Kerktucht bij de Hoogduitse Joodse Gemeente 1737-1764*.

9.2.3 Menasseh ben Israel Instituut/Joods Historisch Museum Essay Series in Jewish Culture and Art

Dit is een serie, die extra wordt gefinancierd door het Joods Historisch Museum, en waarin essays worden gepubliceerd n.a.v. tentoonstellingen of evenementen in het Joods Historisch Museum. Er is tot nu toe één cahier verschenen, gepland is een cahier over de geschiedenis van het Joods Historisch Museum.

10. Leerstoelen

10.1. Bijzondere Leerstoel Jiddische taal en cultuur, in het bijzonder in Nederland

Vanwege het MbII is aan de Universiteit van Amsterdam ingesteld de Bijzondere Leerstoel Jiddische Taal en Cultuur, in het bijzonder in Nederland, die momenteel bezet wordt door Prof. dr Shlomo Berger. Vanuit de leerstoel wordt speciale aandacht gevraagd voor het specifieke belang van het Nederlandse Jiddisch, dat een weerspiegeling vormt van de Nederlands-joodse identiteit en leefwereld. Aan deze leerstoel zijn verschillende activiteiten gekoppeld. Ieder jaar wordt een symposium georganiseerd met internationale sprekers, waarvan het Menasseh ben Israel Instituut de lezingen publiceert. Verder verzorgt de leerstoel een jaarlijkse collegereeks aan de universiteit die ook open staat voor studenten die niet ingeschreven staan aan de universiteit.

10.2. Bijzondere Leerstoel hedendaags jodendom, zijn geschiedenis en cultuur

Vanwege het MbII is aan de Universiteit van Amsterdam ingesteld de leerstoel hedendaags jodendom, zijn geschiedenis en cultuur. Deze leerstoel wordt momenteel bekleed door Prof. dr Evelien Gans. Dit is de enige leerstoel die gewijd is aan Nederlands-joodse geschiedenis. Naast het wetenschappelijk onderzoek worden vanuit deze leerstoel worden symposia georganiseerd en colleges gegeven.

11. Website

Het MbII beheert de website www.mbii.nl. Op deze site staan onder meer alle activiteiten van het MbII vermeld met een overzicht van projecten een agenda en een archief. Via de website kan men ook MbII publicaties aanschaffen en kaarten bestellen voor evenementen. Verder zijn ook video opnamen van de meeste lezingen terug te vinden op deze site.

12. Overige projecten

Naast deze structurele projecten spant het MbII zich in om incidentele projecten mogelijk te maken. Zo loopt er momenteel een aanvraag voor een *pilot*project voor de digitalisering van *Pinkasim* en het digitaal verbinden van Nederlands-joodse archieven. Ook organiseert het MbII regelmatig lezingen van interessante buitenlandse onderzoekers die in Nederland zijn voor andere activiteiten.